Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination July - 2026

Course	:	**MSW**	**Date**	:	**10-07-2026**
Subject Code	:	**MSWR – 205**	**Time**	:	**03:00pm to 05:15pm**
Subject Name	:	**કાઉન્સેલિંગ - થિયરી અને પ્રેક્ટિસ**	**Duration**	:	**02.15 Hours**
			Max. Marks	:	**70**

Section A

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ ત્રણ) **(30)**

1. કાઉન્સેલિંગનો અર્થ આપી, તેની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ અને તેના મુખ્ય લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો.
2. નિર્દેશિત સલાહ અને બિન-નિર્દેશિત સલાહ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
3. કાઉન્સેલરના મુખ્ય કાર્યો, ભૂમિકા અને વ્યવસાયિક આચારસંહિતાનું વિસ્તૃત વર્ણન કરો.
4. કાઉન્સેલિંગ પ્રક્રિયાના વિવિધ તબક્કાઓની ચર્ચા કરો.
5. સિગ્મંડ ફ્રોઈડના વ્યક્તિત્વના સિદ્ધાંતની કાઉન્સેલિંગના સંદર્ભમાં સમજૂતી આપો

Section B

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર) **(20)**

1. કાઉન્સેલિંગ, મનોપચાર અને સમાજકાર્ય વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
2. સારગ્રાહી સલાહ અભિગમ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
3. કાઉન્સેલિંગ માટેના આવશ્યક મુખ્ય કૌશલ્યો જણાવો.
4. કૌટુંબિક સલાહનું મહત્વ અને તેના લક્ષ્યો સમજાવો.
5. કટોકટી હસ્તક્ષેપમાં સલાહકારની જવાબદારીઓ કઈ કઈ છે?
6. એલ્વિન ટૉફલરના ૨૦મી અને ૨૧મી સદીના માનસિક આરોગ્ય અંગેના વિચારો રજૂ કરો.

Section C

Part – A (Multiple Choice Questions) **(10)**

1. 'Counselling' શબ્દ માટે ગુજરાતીમાં કયો શબ્દ વપરાય છે?

   A. માર્ગદર્શન B. સલાહ

   C. મનોપચાર D. શિક્ષણ

2. એલ્વિન ટૉફલર ૨૧મી સદીને કયા યુગ તરીકે ઓળખાવે છે?

   A. ચિંતાનો યુગ B. સુપર ચિંતાનો યુગ

   C. જ્ઞાનનો યુગ D. આધુનિક યુગ

3. નિર્દેશિત સલાહમાં કોણ કેન્દ્રસ્થાન પર હોય છે?

A. અસીલ B. સલાહકાર

C. કુટુંબ D. સમાજકાર્યકર

4. બિન-નિર્દેશિત સલાહને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે?

A. સલાહકાર કેન્દ્રિત B. અસીલ કેન્દ્રિત

C. સંસ્થા કેન્દ્રિત D. સમસ્યા કેન્દ્રિત

5. વ્યક્તિત્વના વિકાસમાં 'Id, Ego, Super Ego' નો સિદ્ધાંત કયા મનોવૈજ્ઞાનિકે આપ્યો?

A. કાર્લ રોજર્સ B. સિગ્મંડ ફ્રોઈડ

C. આલ્બર્ટ એલિસ D. એરિક બર્ન

6. 'Reality Therapy' (વાસ્તવિકતા ઉપચાર) ના પ્રણેતા કોણ છે?

A. ડૉ. વિલિયમ ગ્લેઝર B. સિગ્મંડ ફ્રોઈડ

C. આલ્બર્ટ એલિસ D. કાર્લ રોજર્સ

7. નીચેનામાંથી કઈ સલાહની આરંભિક ટેકનિક નથી?

A. આવકાર B. બેઠક વ્યવસ્થા

C. ગુસ્સો કરવો D. મુદ્દાઓ

8. સલાહ એ કેવી પ્રક્રિયા છે?

A. ફરજિયાત B. સ્વૈચ્છિક

C. અસ્થાયી D. અવૈજ્ઞાનિક

9. 'Dynamics of Counselling Process' (1952) પુસ્તક કોણે લખ્યું છે?

A. રોજર્સ B. પેટરસન

C. શોસ્ટ્રોમ અને બ્રેમર D. બ્રેક

10. એચ.આઈ.વી./એઇડ્સ (HIV/AIDS) ના દર્દીઓ મુખ્યત્વે કઈ સમસ્યાનો ભોગ બને છે?

A. સામાજિક અસ્વીકાર B. આર્થિક મુશ્કેલી

C. શારીરિક પીડા D. ઉપરોક્ત તમામ

Part – B (Do as Directed) (10)

નીચે આપેલ વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો

1. સેવાર્થીને મદદ કરવાનું કાર્ય કરનાર વ્યક્તિને સલાહકાર કહેવાય છે.
2. પરંપરાગત કે અનૌપચારિક સલાહ આપનાર વ્યક્તિએ વ્યવસ્થિત વ્યવસાયિક તાલીમ લીધેલી હોય છે.
3. કાઉન્સેલિંગ એ એક સ્થિર અને સંપૂર્ણપણે અપરિવર્તનશીલ ક્ષેત્ર છે.
4. નિર્દેશિત સલાહમાં સલાહકાર સક્રિય ભૂમિકા ભજવે છે.
5. સલાહ પ્રક્રિયા દરમિયાન મોબાઈલ ફોન ચાલુ રાખવો જોઈએ જેથી વાતચીતનો દોર સરળ રહે.

6. અનુભવ અને મહાવરાના લીધે વર્તનમાં થતો સાપેક્ષ અને કાયમી ફેરફાર એટલે શિક્ષણ.

7. ૨૦મી સદીને એલ્વિન ટૉફલર ચિંતાના યુગ તરીકે ઓળખાવે છે.

8. સલાહકાર સેવાર્થીને તેની પાસે સલાહ ચાલુ રાખવા માટે કાયદાકીય ફરજ પાડી શકે છે.

9. કટોકટી હસ્તક્ષેપમાં મૂલ્યાંકન/આકારણીએ સલાહકારની મહત્વની જવાબદારી છે.

10. ઈડ, ઈગો, સુપર ઇગોના પ્રણેતા હર્બટ સ્પેન્સર છે..

*****